

Lahden kaupunki, Tarkastuslautakunta, 10.01.2023

§ 3

MAL sopimuksen käytännön vaikutukset

5951/00.04.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Tarkastusjohtaja Reijo Ollikka, p. 050 559 4016

Päätös

Lautakunta merkitsi saadut selvitykset tiedoksi.

Esittelijä

Tarkastusjohtaja Ollikka Reijo

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee saadut selvitykset tiedoksi.

Asian käsittely

Kaupunk kehitysjohta Olli Alho esitteli MAL-sopimuksen toimepiteitä ja niiden seurantaa. Esityksessä ja keskustelussa tuli esiin mm. seuraavaa:

Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimus on solmittu vuosille 2021–2031. Sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa kaupunkiseudun kuntien välisen yhteistyötä ja luottamusta maankäytön, asumisen ja liikenteenasioissa, vahvistaa kaupunkiseudun ja valtion kumppanuutta ja syventää keskinäistä yhteistyötä sekä tukea seudullista elinvoimaa vahvistavaa kehittämistä, tavoitteena ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kaupunkikehitys. Kuntaliiton arvion mukaan MAL-sopimus on ollut sopimuksellisen kaupunkipolitiikan toimivin työkalu suurilla kaupunkiseuduilla (Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun seuduilla

vuodesta 2012 lähtien ja Lahden, Jyväskylän ja Kuopion seuduilla vuodesta 2021 lähtien)

Lahden kaupunkiseudun tavoitteena on toimia kansallisesti ja kansainvälisesti kunnianhimoisena edelläkävijänä hiilineutraalin yhteiskunnan rakentamisessa. Lahden kaupungin tavoitteena on hiilineutraalius jo vuonna 2025. Päijät-Hämeen maakunnan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Valtio tukee lähtökohtaisesti MAL-hankkeita 50 % rahoituksella. Alla listaus valtion tukimuodoista Lahden kaupunkiseudun MAL-hankkeille vuosina 2021–2023:

- Kävelyn ja pyöräilyn infra; kuntien katuverkkojen hankkeet 1 milj. € vuonna 2021
- Liikenneverkon kustannustehokkaat hankkeet: 3,3 milj. € vuosina 2022–2023
- Joukkoliikenteen tuet; yli 8 milj. € vuosina 2021–2023
- Kestävän liikenteen edistämiseen yli 12 milj. €
- Asuntorakentamisen käynnistysavustukset; 5000 euroa / asunto puurakentamiseen
- Mahdollisuus hakea kunnallistekniikan tukea keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeiden asuntoalueille ja täydennysrakentamiseen. ARA on myöntänyt Lahdelle n. 1,7 milj. € Hennalaan ja Laakso-Nikkilään
- Erikseen sovittavat hankkeet; matkakeskus länsi pysäköinti; Lahti kaavoittaa ja asiaan palataan vuoden 2023 neuvotteluissa.

Vuosille 2021–2023 on määritelty yhteensä 47 toimenpidettä.

Toimenpiteiden toteumaa on seurattu MAL-kaupunkiseudun kuntien, LADECin, Lahti Regionin ja Päijät-Hämeen liiton yhteistyössä.

Toteumaseurannan mukaan 25 toimenpidettä toteutuu aikataulussa ja

suunnitellusti, 16 toimenpidettä vaatii täydennystä ja kuudessa toimenpiteessä/hankkeessa on havaittu puutteita.

Toteumaseurantaraportti on luettavissa osoitteessa [MAL-TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN \(arcgis.com\)](https://arcgis.com).

Sopimus tarkistetaan sekä toimenpiteet sovitaan eduskuntavaalikausittain. Vuonna 2023 käydään uudet neuvottelut, joissa sovitaan toimenpiteet tulevalle eduskuntavaalikaudelle.

Perusteluosa

Lahden seudun ensimmäinen MAL-sopimus solmittiin kesällä 2021. Sopimuksella tuetaan Lahden seudun kuntien keskinäistä, sekä kuntien ja valtion välistä yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamiseksi. Valtion ja kuntien välisessä sopimuksessa määritetään kaupunkiseudun tavoitteet lähivuosien maankäytön ja liikenneverkon kehittämiseksi sekä asuntotuotannolle. Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa ovat mukana Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä ja Orimattila sekä Päijät-Hämeen liitto.

Käynnissä olevan MAL-sopimuskauden toimenpiteet kattavat vuodet 2021–2023. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on kestävien kulkumuotojen eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytysten turvaaminen. Valtio osoittaa vuosien 2022–2023 aikana yhteensä 3,3 miljoonaa euroa kustannustehokkaisiin parantamishankkeisiin. Tuki edellyttää, että kunnat investoivat vastaavan summan. Lahden saamalla rahoituksella parannetaan muun muassa Holman liittymää ja rakennetaan jalankulku- ja pyörätie Sipurantielle. Asikkalassa rahoitusta saatiin mt 313 jalankulku- ja pyörätielle. Seudullisen joukkoliikenteen tukemiseen valtion rahoitusta tulee sopimuksen mukaan yli 8 miljoonaa euroa.

MAL-sopimuksella tavoitellaan myös monipuolisen ja riittävän asumisen mahdollistamista. Tavoitteena on kohdentaa asuminen ensisijaisesti palvelujen läheisyyteen ja kestävien kulkuyhteyksien varrelle. Lahti sai Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta vuoden 2021 kunnallistekniikka-avustushaussa 645 000 euroa Hennalaan. Vuonna 2023 Lahti tulee saamaan Hennalaan 595 000 euroa ja Laakso-Nikkilään 450 000 euroa. Hollolan Hirvimäen alueelle osoitettiin 300 000 €. Rahoitus on suunnattu täydennysrakentamisen vaatiman infran rakentamiseen.

MAL-sopimuksen käytännön merkitystä Lahdelle ja seutukunnalle selvittävät tarkastuslautakunnalle kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho ja kaupungininsinööri Mika Lastikka.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-